

PREZENTACJA ZAŁOŻENIA FUNKCJONOWANIA ZSGOK - NOWELIZACJA PRZEPISÓW

MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO OCZYSZCZANIA SPÓŁKA Z O.O. W KRAKOWIE

STYCZEŃ 2020

PLAN PREZENTACJI

1. ZAGADNIENIA WSTĘPNE
2. WPŁYW ZMIAN LEGISLACYJNYCH NA KOSZTY I DOCHODY ZSGOK
3. ZAŁOŻENIA DO ANALIZ ZSGOK
4. USTALENIE KOSZTÓW ZSGOK
5. WARIANTY METODY NALICZANIA OPŁAT I USTALENIE STAWEK OPŁAT
6. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE

1. ZAGADNIENIA WSTĘPNE

1.1. CELE W GOSPODARCE ODPADAMI KOMUNALNYMI

- ❖ Wzrost wymagań UE w zakresie recyklingu odpadów:
 - 50% w 2020 roku
 - 55% w 2025 roku
 - 60% w 2030 roku
 - 65% w 2035 roku
- ❖ Wdrożenie polityki Gospodarki Obiegu Zamkniętego (GOZ) – ZERO WASTE

Powyższe uwarunkowania, a także niespełnienie przez niektóre gminy/podmioty wymagań środowiskowych, przyczyniło się do nowelizacji przepisów w gospodarce odpadami oraz zmusiło legislatorów do wprowadzenia wymagań w zakresie:

- standaryzacji selektywnej zbiórki odpadów (system 5-cio pojemnikowy)
- podniesienia celów w zakresie recyklingu odpadów (65% w 2035 r.)
- prowadzenia procesów przetwarzania i zagospodarowania odpadów.

Czynniki te nieuchronnie wpływają na gminne systemy gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zważywszy na rosnące wymagania w gospodarce odpadami Gmina Miejska Kraków jest zobowiązana do wprowadzenia nowych rozwiązań legislacyjnych w funkcjonowaniu Zintegrowanego Systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

1.2. ZINTEGROWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Konsekwentnie budowany od 2013 roku zintegrowany system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Kraków jest:

- zaawansowany technologicznie,
- dobrze rozwinięty z perspektywą jego dalszego doskonalenia i uzupełniania o nowe elementy,
- zapewniający zagospodarowanie wzrastającej ilości odpadów z poziomu 293 tys. Mg w 2014 roku do 357 tys. Mg w 2019 roku,
- obejmujący wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Miejskiej Kraków, w tym także tych znajdujących się poza oficjalną statystyką.

ELEMENTY SYSTEMU ZSGOK

- ORGANIZACJA SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW BIODOPADÓW, PAPIERU, PLASTIKU, SZKŁA, METALI, POZOSTAŁOŚCI
- BUDOWA I ROZWÓJ INSTALACJI DO ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW
- PUNKTY SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH (PSZOK-i + „DZWONY”)
- ZBIERANIE ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH
- ZBIERANIE ODPADÓW ZIELONYCH/ZIELONYCH PORĄŻONYCH
- ELEKTROBRYGADA NA TELEFON – ZBIERANIE ZSEE
- 100% KORZYŚCI – PROGRAM ODBIORU TEKSTYLIOW
- „KRAKOWSKIE EKO – PUDEŁKA” – ZBIERANIE NIEBEZPIECZNYCH
- ZBIERANIE PRZETERMINOWANYCH LEKÓW

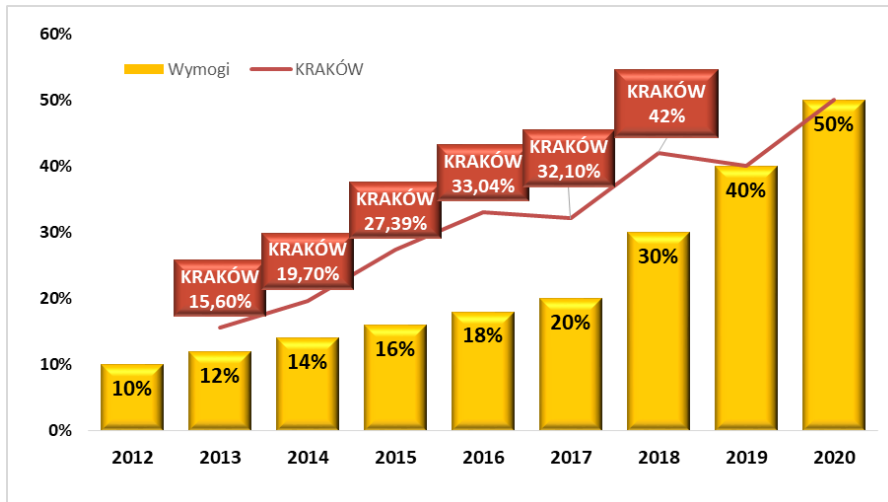
BENEFICJENCI SYSTEMU ZSGOK

- 770 tys. MIESZKAŃCÓW
- 14 MLN TURYSTÓW
- 100 TYS. STUDENTÓW
- 300 TYS. DOJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY W KRAKOWIE
- 100 TYS. CUDZOZIEMCÓW

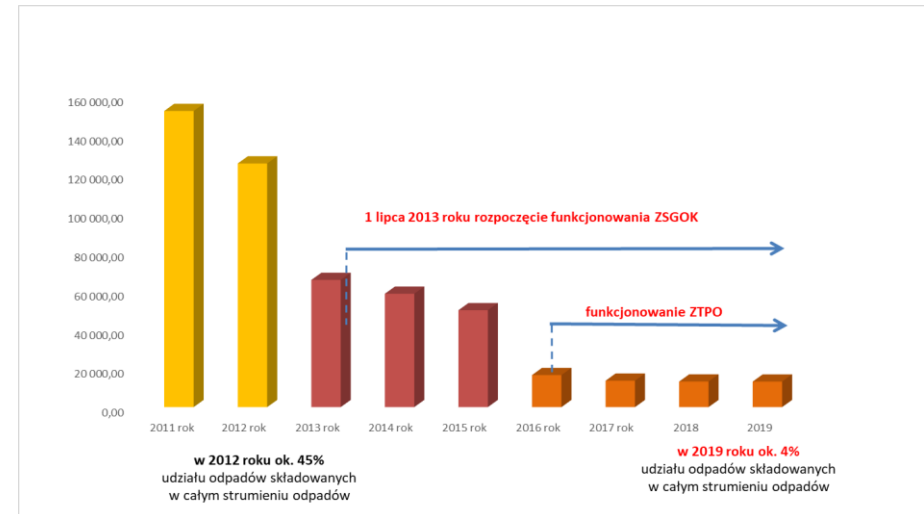
1.2. ZINTEGROWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

- ❖ Samofinansujący system, spełniający zasadę „zanieczyszczający płaci” - przy minimalizacji kosztów bilansuje się finansowo, co pozwoliło utrzymać od 2014 roku opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na stałym poziomie
- ❖ Gwarantujący osiągnięcie celów środowiskowych przez Gminę Miejską Kraków, wyróżnienie wśród gmin w Polsce oraz stabilną sytuację finansową przez ponad 6 lat

OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU

OGRANICZENIE SKŁADOWANIA

2. WPŁYW ZMIAN LEGISLACYJNYCH NA KOSZTY I DOCHODY ZSGOK

2.1. WZROST KOSZTÓW ZSGOK

- ❖ Wzrost wymaganych poziomów recyklingu oraz sposobu obliczania recyklingu – z **50%** całkowitego strumienia w 2020 roku do **65%** recyklingu całkowitego strumienia w 2035 roku - wiąże się ze wzrostem kosztów zagospodarowania odpadów w ZSGOK.
- ❖ Zmiana sposobu selektywnego zbierania odpadów komunalnych – **wprowadzenie systemu 5-cio pojemnikowego w GMK** - wzrost stawek w przetargu za transport i zagospodarowanie odpadów - wzrost kosztów ZSGOK o **23 mln zł** w 2019 roku oraz o kolejne **20 mln zł** w 2020 roku.
- ❖ Zmiany w zakresie przetwarzania odpadów generują wzrost kosztów w związku z obowiązkowym monitoringiem wizyjnym instalacji (4 mln zł), wzrostem opłat środowiskowych za składowanie odpadów (2014r. – 73,60 zł/Mg, 2018r. -140 zł/Mg, 2019r. - 170 zł/Mg , w 2020r. - 270 zł/Mg), zabezpieczeniem roszczeń, skróceniem okresu magazynowania z 3 lat do 1 roku co pogorszyło warunki sprzedaży odpadów surowcowych – gwałtowny spadek cen jednostkowych sprzedawanych surowców (tona papieru z 200 zł spadła do 50 zł)

2.2. SPADEK DOCHODÓW ZSGOK

- ❖ Obowiązkowa selektywna zbiórka odpadów – brak możliwości zadeklarowania odbierania i zbierania odpadów komunalnych w sposób nieselektywny – szacowany spadek dochodów ZSGOK wynosi ok. **10,6 mln zł** przy aktualnych stawkach opłaty.
- ❖ Zmiany w zakresie nieruchomości niezamieszkałych (DB) - możliwość wystąpienia właścicieli z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ustawowe ograniczenie wysokości opłat – szacowany spadek dochodów ZSGOK wynosi ok. **19,7 mln zł** - (wg nowych niższych stawek przeliczonych na 2019 rok)
- ❖ Ustawowe ograniczenie wysokości opłaty za pojemnik powoduje spadek dochodów ZSGOK z nieruchomości mieszanych (DM), czyli nieruchomości składającej się z części zamieszkałej oraz części niezamieszkałej na której powstają odpady komunalne (biznes) o ok. **27,2 mln zł** - rekomendowana zmiana metody naliczania opłaty „śmieciowej” w przypadku nieruchomości mieszanych zmniejszy spadek dochodów ZSGOK do **ok. 4 mln zł**

2.3. KONKLUZJE

-
- ❖ Wszystkie powyższe wdrożone zmiany legislacyjne, w powiązaniu ze wzrastającym strumieniem odpadów komunalnych, w sposób istotny wpłynęły na zmianę czynników kosztotwórczych gospodarowania odpadami komunalnymi.
 - ❖ Są to czynniki niezależne od Gminy Miejskiej Kraków również niezależne od Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania i dotyczą samorządów w skali całego kraju.

3. ZAŁOŻENIA DO ANALIZY ZSGOK

❖ Bilansowanie wpływów i kosztów systemu ZSGOK

- Zachowanie zasady „zanieczyszczający płaci”
- Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami pozwolą pokryć koszty systemu w perspektywie do 2024 roku

❖ Nieruchomości niezamieszkałe (DB) pozostają w ZSGOK

- Zachowanie efektywności systemu zintegrowanego oraz coraz „bogatszy” w surowce wtórne strumień odpadów z „biznesu” zrekompensuje koszty obsługi
- Dochody ZSGOK ograniczone w związku z ustawowym obniżeniem stawek opłat za pojemnik

❖ Nieruchomości mieszane (DM) - zmiana metody naliczania opłaty na

- część zamieszkałą – opłata naliczana wg metody przyjętej dla nieruchomości zamieszkałych
- część niezamieszkałą – opłata naliczana wg obniżonej opłaty za pojemnik

❖ Zmiana metody naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych (DJ i DW)

- Metoda naliczania opłaty od gospodarstwa domowego zróżnicowana pod względem ilości osób (aktualna metoda krakowska) powinna zostać zmieniona ze względu na ryzyko uchylecia przez Regionalną Izbę Obrachunkową.
- Rozstrzygnięcia Regionalnych Izb Obrachunkowych (*Uchwała Nr 107/19 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 29/09/2019; Uchwała Nr XXXII/86/2019 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 18/12/2019*) uniemożliwiają zastosowanie aktualnej metody.
- Linię orzecniczą w 2019 roku kształtuje wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w powyższej sprawie (II FSK 16/16 z 16 maja 2016r.)

4. USTALENIE KOSZTÓW ZSGOK

❖ Ustalone koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Koszty ZSGOK	2019	2020	2021
mln [zł]	229	256	266

❖ Ustalone koszty ZSGOK – podział kosztów na nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe

Koszty ZSGOK	2020	2021
koszt całkowity systemu	256 mln zł	266mln zł
koszt obsługi nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych	40 mln zł	41 mln zł
koszt obsługi nieruchomości zamieszkałych	216 mln zł	225 mln zł

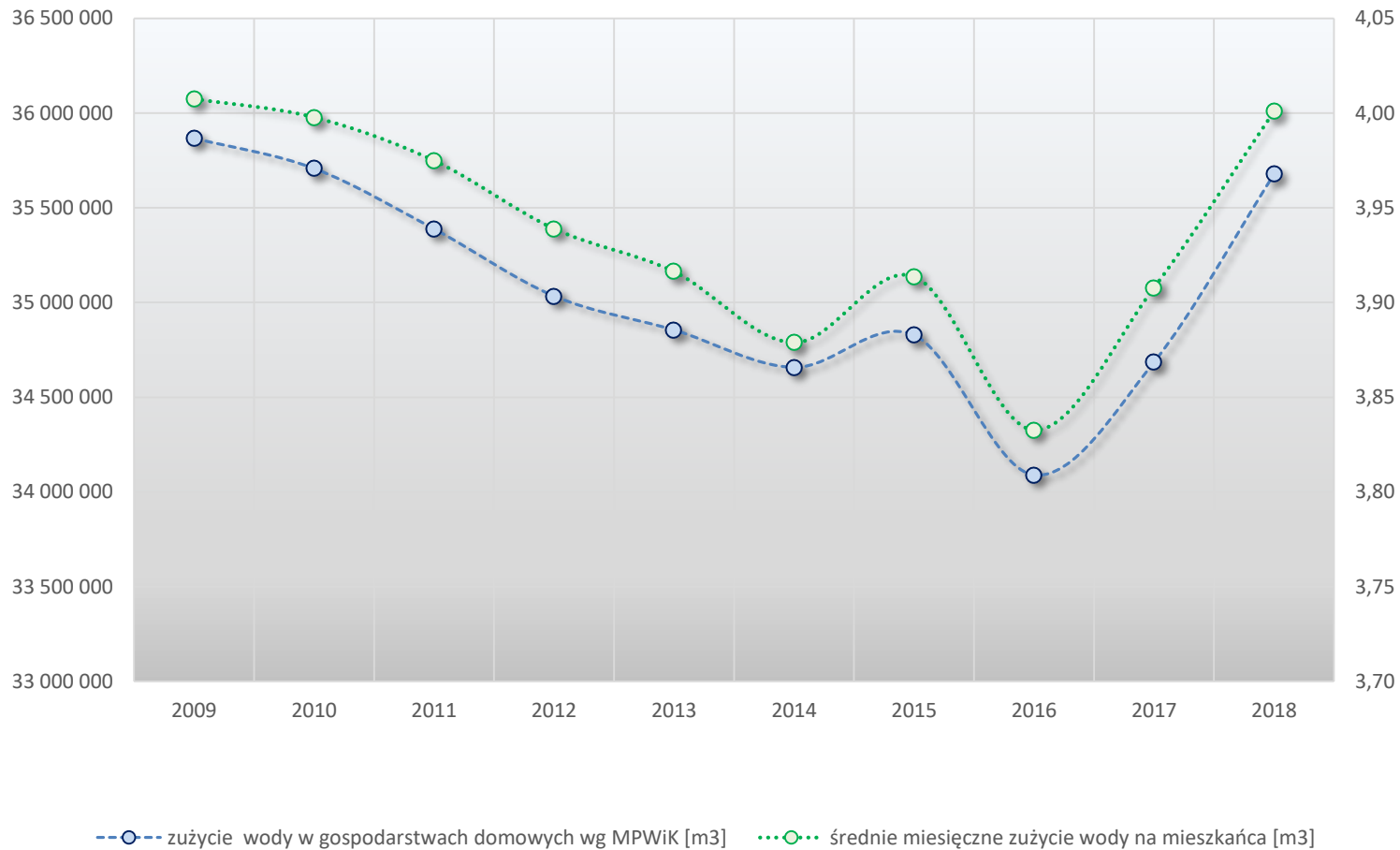
5. WARIANTY METODY NALICZANIA OPŁAT I USTALENIE STAWEK OPŁAT

METODA OPARTA NA ILOŚCI ZUŻYTEJ WODY

- ❖ **Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalona od zużytej wody**
 - ❖ Zmienność danych - niestabilność dochodów wynikająca z niestabilności zużycia wody
 - ❖ Coroczna zmiana deklaracji o opłacie – konieczność aktualizowania baz danych
 - ❖ Brak opomiarowania wszystkich właścicieli nieruchomości
 - ❖ Brak wiarygodnych podstaw naliczania opłaty „śmieciowej” - zużycie wody do celów gospodarczych, program ciepła woda użytkowa (MPEC)

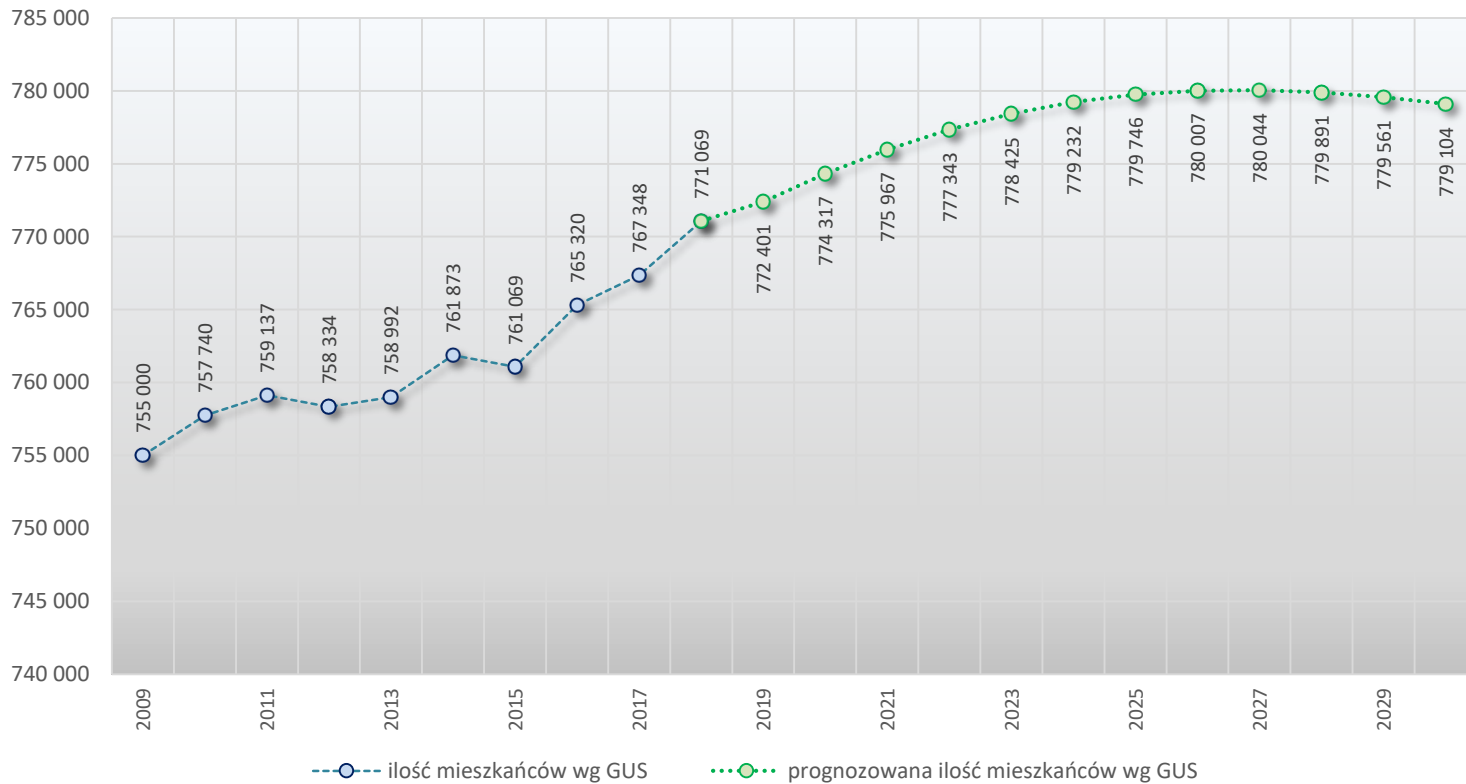
❖ Prognoza rozwoju miernika dla metody opartej na zużyciu wody

METODA OPARTA NA LICZBIE MIESZKAŃCÓW

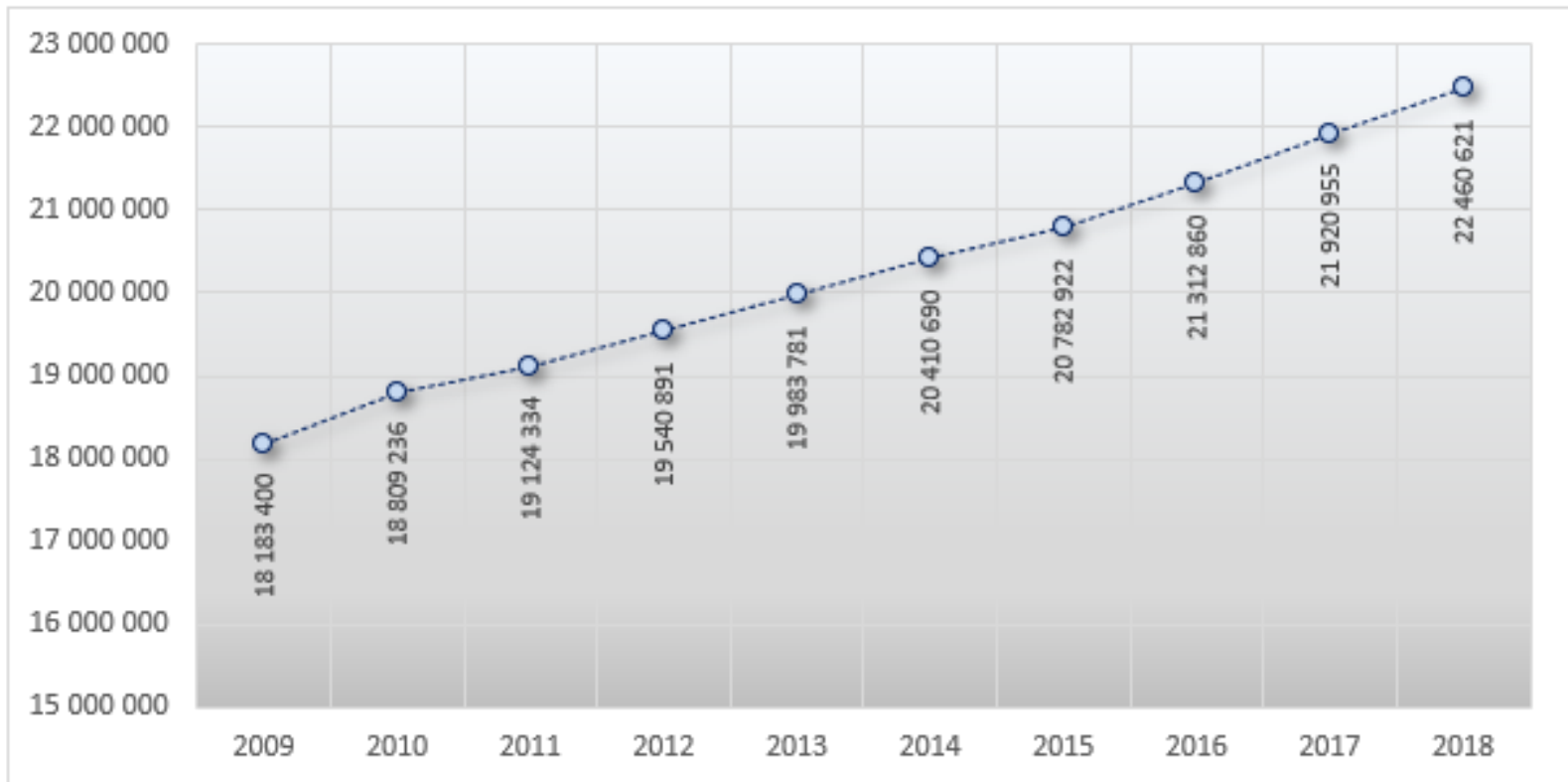
- ❖ **Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalona od liczby mieszkańców**
 - ❖ Różnice pomiędzy danymi - ewidencją ludności UMK a GUS w 2018 r.
- 27 tys. osób
 - ❖ Znaczna liczba cudzoziemców, studentów, turystów, dojeżdżający do pracy w Krakowie – nie są objęci deklaracją
 - ❖ Zawyżenie opłaty obciążającej osoby zgłoszone /zameldowane
 - ❖ Metoda trudna do weryfikacji

❖ Prognoza rozwoju miernika dla metody opartej na liczbie mieszkańców

METODA OPARTA NA POWIERZCHNI LOKALU MIESZKALNEGO

❖ Prognoza rozwoju miernika dla metody opartej na powierzchni lokalu mieszkalnego

- ❖ Stabilna i weryfikowalna podstawa naliczania opłaty
- ❖ Prognozowany wzrost powierzchni bilansuje wzrost kosztów ZSGOK

METODA OPARTA NA LICZBIE GOSPODARSTW DOMOWYCH - RYCZAŁT

- ❖ Ustalenie opłaty od gospodarstwa domowego – podział na gospodarstwa w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej

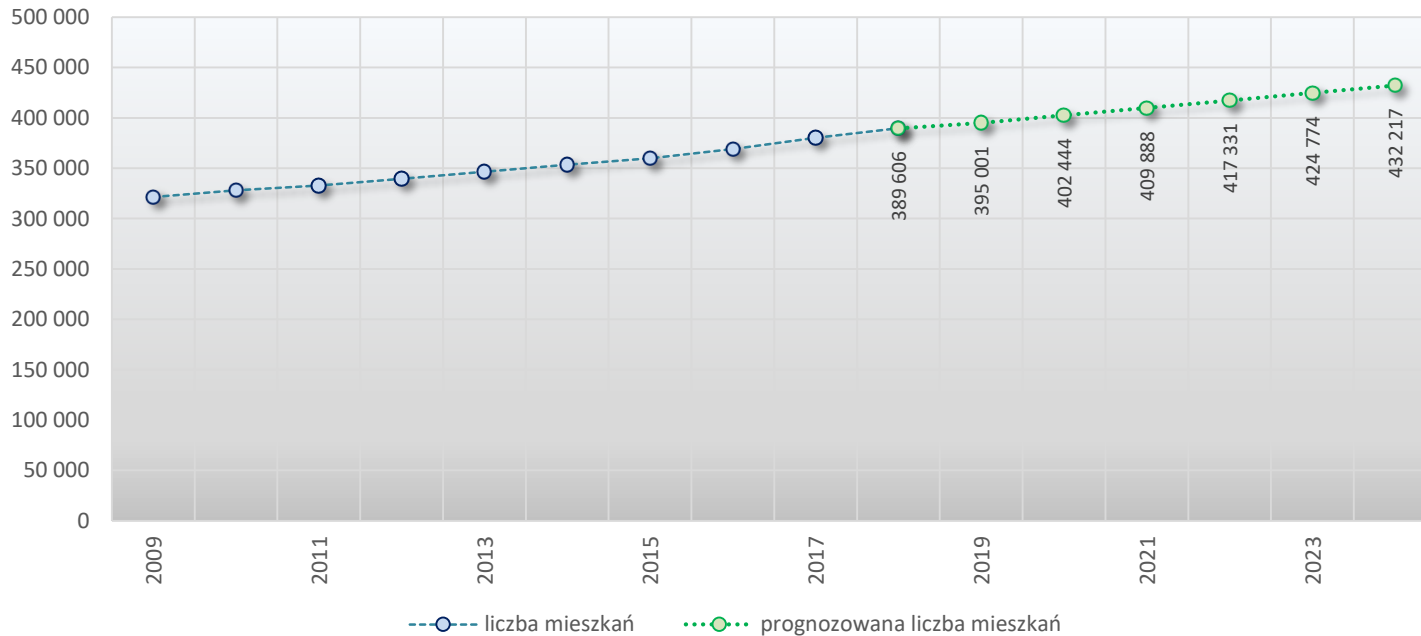
parametr	jedn.	Stawka
stawka dla zabudowy jednorodzinnej	zł	59,00
stawka dla zabudowy wielorodzinnej	zł	49,00

- ❖ Obniżenie opłat od gospodarstw 4 – osobowych
- ❖ Preferowanie rodzin wielodzietnych

Przykładowo opłata w Warszawie:

- od gospodarstwa domowego w zabudowie jednorodzinnej – 94,00 zł
- od gospodarstwa domowego w zabudowie wielolokalowej – 65,00 zł

❖ Prognoza rozwoju miernika dla metody opartej na gospodarstwie domowym

- ❖ Stabilny wzrost podstawy naliczania opłaty – ilości gospodarstw domowych
- ❖ Metoda promuje rodziny wielodzietne

ROCZNA OPŁATA RYCZAŁTOWA - DOMKI LETNISKOWE ORAZ NIERUCHOMOŚCI REKREACYJNO - WYPOCZYNKOWE

❖ Ryczałtowa stawka
opłaty nie ulega
zmianie

parametr	jedn.	Stawka
stawka opłaty rocznej	zł	49,70
stawka opłaty „podwyższonej” - nieselektywna	zł	99,40

METODA POJEMNIKOWA – STAWKI ZA POJEMNIK

❖ Ustalenie opłaty za pojemnik dla nieruchomości niezamieszkałych

pojemnik deklarowany	stawka aktualna 2019	stawka ustawowa
DB-0,12	14,00	5,90
DB-0,18	21,00	8,80
DB-0,24	27,00	11,80
DB-1,1	65,00	54,00
DB-1,2	58,00	59,10
DB-2,5	164,00	123,10
DB-5	328,00	246,20
DB-7	460,00	344,70
DB-10	656,00	492,50
DB-20	1 312,00	985,00
DB-30	1 968,00	1 477,50
DB-40	2 624,00	1 970,00

6. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE

6.1. REKOMENDACJE W ZAKRESIE SYSTEMU ZSGOK

- ❖ Zmiany konieczne do wprowadzenia w funkcjonowaniu ZSGOK na terenie Gminy Miejskiej Kraków **wynikają ze zmian legislacyjnych** oraz nowych obowiązków w gospodarowaniu odpadami komunalnymi.
- ❖ Zintegrowany System Gospodarowania Odpadami Komunalnymi **musi zapewnić bilansowanie kosztów wpływami** z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonych przez właścicieli nieruchomości objętych systemem.
- ❖ Zintegrowany System Gospodarowania Odpadami Komunalnymi **preferuje** rodziny wielodzietne.
- ❖ Rekomenduje się **pozostawienie nieruchomości niezamieszkałych** w gminnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ustalenie nowych (niższych) stawek opłat zgodnie z limitami określonymi w art. 6j ucpg.
- ❖ Rekomenduje się **wydzielenie z nieruchomości mieszanych** części zamieszkałej oraz części niezamieszkałej i ustalenie dla obu tych części nowych zasad ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

6.2. REKOMENDACJE W ZAKRESIE METODY NALICZANIA OPŁAT

- ❖ W celu zapewnienia Gminie Miejskiej Kraków stabilności dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi rekomenduje się **zmianę metody naliczania** opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstającymi na nieruchomościach zamieszkałych zlokalizowanych w Krakowie.
- ❖ Proponujemy przyjęcie opłat naliczanych na podstawie **stabilnych podstaw**, możliwych do weryfikacji.
- ❖ Rekomenduje się ustalanie wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wg metody **od gospodarstwa domowego** uzależnionej od typu zabudowy (w zabudowie jednorodzinnej i w zabudowie wielorodzinnej).

6.2. REKOMENDACJE W ZAKRESIE METODY NALICZANIA OPŁAT c.d.

- ❖ Dokonana została ocena stabilności poszczególnych metod naliczania opłaty

